

סינוסיטיס SINUSITIS

על מה נדבר היום?

- סינוסיטיס

- מה זה סינוסיטיס

- איך מטפלים בסינוסיטיס – אבחנה מבדלת

- ✕ לפי הספר

- ✕ בחיים (שימו לב לכוכביות)

- ריניטיס אלרגית- בונוס!

- מה ההבדל בינה לבין סינוסיטיס

- איך מטפלים- אבחנה מבדלת

סינוסיטיס- רקע כללי

- דלקת של הרקמה הרירית בדפנות חללי הסינוסים

- הדלקת גורמת לרקמה הרירית להיות נפוחה ולייצר יותר הפרשות

- הפתחים שמחברים בין הסינוסים לחלל האף עלולים להיסתם

- אף סתום, הפרעה לחוש הריח, כאב ראש/פנים באזור הסינוסים ←

- ייתכנו שיעול, postnasal drip, כאב גרון, נזלת צהובה או ירוקה

- סינוסיטיס יכול להיות מצב אקוטי או כרוני

סינוסיטיס- רקע כללי

- סינוסיטיס אקוטי מופיע בדר"כ כזיהום חיידקי משני אחרי זיהום URT (שיכול להיות ויראלי), או ריניטיס אלרגית

- סינוסיטיס כרוני יכול להיגרם מסינוסיטיס אקוטי, אבל גם מאלרגיות, עשן וכו'

- המצב הכרוני יכול להיות אסימפטומטי, או להתבטא ב:

- כאב ראש, כאב בפנים או בצוואר, נזלת, postnasal drip, שיעול שמחמיר בלילה,

תחושת מחלה

- שימוש יתר בספריי לפתיחת האף, עישון ושחייה מגבירים את הסיכון לפתח סינוסיטיס

- **אבחנה מערבית:** לפי סימנים וסימפטומים, או בצילום רנטגן או CT

- **הטיפול המערבי:** אנטיביוטיקה, ספריי לפתיחת האף, נוגדי דלקות, ניתוח סינוסיטיס- רקע כללי
  - דלקת מערבת בהרבה מקרים חום, ובאבחנה הסינית נמצא לרוב חום, או ליחת חום
  - אך- ייתכן גם מצב של מעורבות קור
  - עקרון הטיפול יכלול לרוב:
    - פתיחת מעברי האף והסינוסים
    - התייחסות לליחה (לרוב חמה)
    - התייחסות לגפ"ח
    - התייחסות לחיזוק
  - ניתן להשתמש ב-DD גם כשאינן אבחנה מערבית אבל הסימפטומים דומים.
    - רוח-קור Wind-cold
    - רוח קור עם תלונה מרכזית על סינוסיטיס.
    - **מרשם:** Li Che Tong Qi Tang
- Cang Er Zi 9-12g, Xin Yi Hua 9-12g, Bai Zhi 6-9g,
Xi Xin 1-3g, Jie Geng 6-9g.
- מבוסס על Cang Er Zi San
  - קריר Bo He
  - חמים (מאוד) Xi Xin
  - Jie Geng
  - **מודיפיקציות:**
    - ליותר סימני רוח: Jing Jie, Fang Feng
    - לכאב לאורך ה-Qiang Huo -Tai Yang
    - ליותר קור: Gui Zhi, ולהעלות מינון Xi Xin (לא יותר מ-3g).

רוח-חום Wind-heat

- סימני גפ"ח רוח חום כאשר התלונה העיקרית היא סינוסיטיס.

- **מרשם:** Xin Jia Cang Er Zi San

Cang Er Zi 9-12g, Xin Yi Hua 9-12g,

Ju Hua 9-12g, Jin Yin Hua 9-15g, Lian Qiao 9-15g,

Shi Gao 10-30g

- מבוסס על...

- מתונים יחסית Bo He, Bai Zhi

- סילוק חום משמעותי יותר- חום ב-Yang Ming

- **מודיפיקציות:**

- ניתן לשנות את המינון של Shi Gao בהתאם לחומרת החום (וניתן גם לוותר עליו כאשר אין שום סימן לחום פנימי)

- ליותר ליחה: Gua Lou Ren, Xing Ren, Jie Geng

- לכאב במצח: Mu Tong, Bai Zhi, Bo He, Man Jing Zi

- לכאב בקודקוד: Gao Ben

- לכאב בכתפיים ובצוואר: Ge Gen

- לכאב ברקות: Chai Hu, Chuan Xiong

*אז בעצם...

- במצב התחלתי- פורמולת הבסיס תהיה בכל מקרה Cang Er Zi San

- ניתן לעשות לה מודיפיקציות לפי רוח קור/חום אם הן דומיננטיות

- לרוח קור- Xi Xin

- לרוח חום- Jin Yin Hua, Lian Qiao, Ju Hua

- **מודיפיקציות אחרות:**

- כלליות: Shi Chang Pu, Jie Geng, Zao Jiao, Mu Tong

- חום ב- Shi Gao -Yang Ming

- חום ב-Liv/Gb -Huang Qin, וגם Chai Hu, Ju Hua, Dan Pi, Zhi Zi

- במצב קשה יותר- נעבור הלאה, לפורמולה פנימית

Liv/Gb Damp Heat

- חום ולחות ב-Liv/Gb ו/או Liv Fire עם סימנים וסימפטומים בהתאם. בנוסף ישנה תלונה עיקרית או משנית על סינוסיטיס.

- **מרשם:** Long Dan Xie Gan Tang

Long Dan Cao 9-15g, Huang Qin 6-12g, Chai Hu 3-9,
Zhi Zi 6-12g, Mu Tong 6-9g, Che Qian Zi 10-15g,
Ze Xie 6-12g, Sheng Di 10-15g, Dang Gui 6-9g, Gan Cao 3-6g.

- **מודיפיקציות:**

- לרוב מוסיפים גם Xin Yi Hua, Bai Zhi . אפשר להוסיף גם Cang Er Zi.

- ליותר תקיעות דם: Chuan Xiong.

- **מודיפיקציות אחרות:**

- כלליות: Shi Chang Pu, Jie Geng, Zao Jiao

- חום ב-Yang Ming -Da Huang, Shi Gao (עצירות)

לחות חמה בריאות UJ-Lu Damp Heat

- סימני חום ולחות ב-UJ- בריאות, עם סינוסיטיס כתלונה עיקרית.

- **מרשם:** Gan Lu Xiao Du Dan

Lian Qiao 10-15g, Huang Qin 10-15g, Bo He 6-9g,
She Gan 10-15g, Chuan Bei Mu 6-12g,
Hua Shi 12-20g, Mu Tong 6-12g, Yin Chen Hao 15-20g,
Huo Xiang 9-12g, Shi Chang Pu 6-9g, Bai Dou Kou* 9-15g.

* עדיפה כשלב ב' של הטיפול, אחרי השלב האקוטי, לטיפול בליחת החום.

* ניתן להשתמש במקומה ב-Wen Dan Tang, Qing Qi Hua Tan Tang

- **מודיפיקציות:**

- לרוב מוסיפים גם Che Qian Zi, Yu Xing Cao, Tian Hua Fen

קור בריאות Lu Def and Cold

- קור וחוסר בריאות, חוסר תנועה של ← Lu Qi סינוסיטיס.
- מעורבות של קור, ליחת קור, וסימני גפ"ח (רוח קור)
- **מרשם:** Wen Fei Zi Liu Dan

Jing Jie 10g, Gui Zhi 10g

Gan Jiang 10g

He Zi 10g, Jie Geng 8g

Cang Er Zi 15g, Xin Yi Hua 15g

- **מודיפיקציות:**

- לרוב מוסיפים גם Yu Ping Feng San (בעיקר כשיש הצטננויות חוזרות)

חולשת Sp

- מצב בסיסי של חולשת Sp עם סימנים וסימפטומים בהתאם, עם תלונה עיקרית על סינוסיטיס.
- ה-Yang Qi לא מצליח לעלות למעלה, להזין את מעברי האף ולפתוח אותם.
- **מרשם:** Bu Zhong Yi Qi Tang

Huang Qi 15-30g, Ren Shen 10-15g, Bai Zhu 9-12g,

Zhi Gan Cao 3-6g, Dang Gui 6-9g, Chen Pi 6-9g,

Sheng Ma 3-6g, Chai Hu 3-6g, Mu Tong 6-9g

* המרשם הזה יכול לשמש לטיפול בשורש- לחיזוק, כשאינן סימני סינוסיטיס (בלי התוספת של Mu Tong).

- **מודיפיקציות:**

- ליותר כאבי ראש: Bai Zhi (בעיקר לסינוסים של ה-St),

Chuan Xiong, Gao Ben ◦

◦ אף סתום: Cang Er Zi, Xin Yi Hua, Shi Chang Pu

*בואו נעשה סדר

• סינוסיטיס בשלב אקוטי

◦ במצב קל או התחלתי יותר- פורמולת הבסיס תהיה בכל מקרה Cang Er Zi San

* מודיפיקציות- כנ"ל

◦ במצב קשה יותר-Long Dan Xie Gan Tang עם מודיפיקציות כנ"ל

• אחרי השלב האקוטי, נעבור לטיפול בשאריות (אם יש)

◦ Wen Dan Tang, Qing Qi Hua Tan Tang, Gan Lu Xiao Du Dan

• אם מדובר במצב חוזר או כרוני, נעבור לטיפול בשורש

◦ פורמולה לחיזוק Sp או פורמולה לחיזוק Kid

נזלת אלרגית

• עיטושים, נזלת, גודש באף, גרד באף

• לעיתים יש גם גרד בעיניים, בגרון, או בחיך העליון כתגובה לאלרגנים באוויר

• ריניטיס אלרגית יכולה להופיע בעונות מסוימות, או בלי קשר לעונה

• אבחנה מערבית- טסטים לאלרגיה

• הטיפול- הימנעות מגורם, ואנטיהיסטמינים בדר"כ

• האבחנה הסינית (אקוטי)

◦ רוח קור (נזלת שקופה)

◦ רוח חום (עיניים אדומות)

◦ לפעמים יחד

רוח-קור Wind-cold

• האבחנה המתאימה ביותר- נזלת שקופה מיימית, גודש, עיטושים, גרד.

• מתאימה גם כשאינן תופעות נוספות של הצטננות או שפעת, וגם כשהאלרגיה מוכרת למטופל.

• **מרשם:** Jing Fang Bai Du San

Jing Jie 10g, Fang Feng 10g, Chai Hu 10g, Bo He 8g,

Chuan Xiong 10g, Qiang Huo 10g, Du Huo 10g,

Jie Geng 10g, Zhi Ke 10g, Fu Ling 10g, Qian Hu 10g,

Gan Cao 3g, Sheng Jiang 3g

• ניתן (וכדאי!) לחבר עם Cang Er Zi San

* Jing Jie, Fang Feng, Chai Hu הם גם אנטי-היסטמינים ומתאימים במיוחד

* גם Chan Tui, Di Long, Bai Jiang Can

* וגם Shi Gao, שיתאים יותר אם יש חום

רוח-חום Wind-heat

• פחות נפוץ בשלב האקוטי.

• הנזלת תהיה מעט יותר סמיכה, צהבהבה, ויהיה יותר גודש.

• ייתכנו סימנים וסימפטומים נוספים המצביעים על רוח חום.

• תיתכן מעורבות Liv

◦ עיניים אדומות, גרד בעיניים

• **מרשם:** Yin Qiao San עם מודיפיקציות כנ"ל

* **אפשרות נוספת:** Xiao Chai Hu Tang

◦ התייחסות לכבד - Chai Hu+Huang Qin

◦ כמודיפיקציה לכבד, עיניים Ju Hua

*Xiao Chai Hu Tang

• מהרמנת ומשחררת Shao Yang: לפתוגן חצי בפנים, חצי בחוץ, עם השפעה של פלישת

St-ל Gb: חום וצמרמורות לסירוגין, טעם מר/חמוץ בפה, יובש בגרון, אי-שקט, תחושת

מלאות בחזה ובהיפוכונדריום, צרבות, בחילות, הקאות, חוסר תיאבון.

Chai Hu • Sheng Jiang •

Huang Qin • Da Zao •

Ban Xia • Zhi Gan Cao •

Ren Shen •

שלב כרוני

• בשלב הכרוני חשוב לטפל ברקע.

• לחיזוק הטחול: Liu Jun Zi Tang

• לכליות: Jin Gui Shen Qi Wan

• לריאות: Yu Ping Feng San

* שטיפות אף

◦ מי מלח, סודה לשתייה. גם בסינוסיטיס.

* מעורבות הכבד- גם רגשית.

* תודה 🙏